

PDL

Privind spre viitor

**Moțiune prezentată de Theodor Paleologu
la Convenția Națională din 14-15 mai 2011**

1. De ce o a treia moțiune?

Nevoia de democrație internă

Nevoia de prospețime

Nevoia de precizie

2. Primul obiectiv de etapă: alegerile locale din 2012

Integritatea și finanțarea campaniilor electorale

Recâștigarea Bucureștiului

Politici urbane de dezvoltare durabilă

3. Al doilea obiectiv de etapă: alegerile parlamentare din 2012

Investiția în viitor: cercetare, cultură, educație

Cercetarea, inovarea și economia bazată pe cunoaștere

Cultură, patrimoniu și dezvoltare durabilă

Sponsorizare, mecenat, filantropie: o nouă filozofie fiscală

Nevoia de liberalism și zestrea intelectuală a dreptei românești

De ce o a treia moțiune?

Nevoia de democrație internă

Motivul principal pentru susținerea unei a treia moțiuni la congresul PDL este însuși exercițiul democrației interne: dezbateră de idei în interiorul partidului, eventualitatea reconfigurării diferitelor curente și, firește, comunicarea la scenă deschisă cu militanții, simpatizanții și opinia publică.

Un prim obiectiv este chiar instituirea unor mecanisme clare de implicare a militanților în anumite decizii politice, cum ar fi alegerile primare pentru desemnarea candidaților în competițiile electorale la nivel local, parlamentar și european, cu excepția candidatului la președinție.

Nevoia de prospețime

Nu ne putem pune toate speranțele legate de viitor în insistența asupra disciplinei de partid, nici în probabilitatea reluării creșterii economice. E nevoie de idei clare pentru bătălii politice viitoare. E nevoie de orientarea gândirii noastre către provocările viitorului, către soluțiile optime de dezvoltare durabilă.

În forma sa actuală PDL e un partid nou, produs al campaniilor președintelui Băsescu în 2004, 2007, 2009 și al fuziunii dintre PD și PLD în 2007. Afluxul de noi membri a fost considerabil, iar aceștia își cer și ei drepturile. Cu modestie, dar și cu fermitate.

Nevoia de precizie

Marii competitori trebuie să adune cât mai mulți susținători în jurul lor, așa că se exprimă cel mai adesea în formule vagi care nu-i angajează prea mult. O moțiune minoritară își poate permite să selecteze teme prioritare și să propună soluții concrete, precise, de natură să reprezinte repere în dezbateră publică.

Toată lumea e de acord, de exemplu, că trebuie să susținem cultura, dar prea puțini sunt dispuși să se angajeze asupra unui procentaj din buget. Toată lumea spune că trebuie să protejăm monumentele istorice, dar prea puțini sunt dispuși să aplice legea cu fermitate și să treacă la măsuri, sancțiuni și exproprieri. Toată lumea vrea să combată corupția, dar prea puțin s-a făcut pentru eliminarea cauzelor și blocarea mecanismelor sale.

Primul obiectiv de etapă: alegerile locale din 2012

Primul obiectiv de etapă al PDL îl constituie alegerile locale din 2012. Este urgentă, aşadar, fixarea unui cadru legislativ care să garanteze integritatea în desfăşurarea alegerilor şi definirea unei strategii care să permită recâştigarea Bucureştiului şi cucerirea anumitor mari oraşe (Iaşi, Constanţa, Timişoara etc.).

Integritatea şi finanţarea campaniilor electorale

Costurile excesive, de-a dreptul indecente, ale campaniilor electorale sunt o sursă majoră atât pentru scârba cetăţenilor faţă de politică, cât şi pentru perpetuarea corupţiei. Ele trebuie limitate drastic prin reguli clare privind dimensiunea afişelor, locurile special amenajate unde pot fi lipite, interzicerea meşurilor şi cadourilor electorale. În acelaşi timp, ele trebuie preluate integral de stat: buget fix pentru producerea materialelor informative (afişe, flyere etc.), asigurarea difuzării propunerilor fiecărui partid şi candidat de către poştă naţională, spaţii gratuite de publicitate electorală la televiziunea şi radioul publice. Doar în felul acesta vom putea asigura echitatea şi integritatea vieţii politice.

Recâştigarea Bucureştiului

Bucureştiul a fost punctul de plecare al refondării partidului nostru prin consacrarea lui Traian Băsescu ca lider al opoziţiei în vremea guvernării PSD. El este în prezent nu numai simbolul unei usturătoare înfrângerii a PDL, dar mai cu seamă teatrul unui dezastru urban de proporţii caracterizat prin distrugerea masivă a patrimoniului construit, trafic infernal, poluare fără egal, insecuritate preocupantă, agresivitate canine etc. Bucureştiul este în acest moment un oraş în care toate merg pe dos: primăria generală se ocupă de câinii fără stăpâni, iar primăriile de sector se ocupă de urbanism; şi în materie de urbanism PUD-ul bate PUZ-ul şi PUZ-ul bate PUG-ul. E timpul să reaşezăm lucrurile în locurile lor fireşti: preeminenţa legii şi a interesului public, eliminarea totală a urbanismului derogatoriu, centralizarea politicilor de urbanism la nivelul primăriei generale.

În privinţa Bucureştiului Vechi am ajuns deja la ora 12 fără 5. Dacă în 2012 nu intervine o schimbare radicală, până în 2016, în decurs de cinci ani, primarul Oprescu, demolatorii de sector şi mafia imobiliară vor face totul zob. În Bucureştiul Vechi, definit ca sumă a zonelor protejate, trebuie impus, eventual prin referendum, un moratoriu asupra autorizaţiilor de demolare şi de construcţie pentru clădiri înalte. Candidatul PDL la primăria capitalei trebuie să se angajeze că va iniţia fără întârziere o campanie de expropriere a monumentelor distruse în mod voit de proprietari. Cercetarea arheologică nu trebuie lăsată pe mâna firmelor care primesc diferite contracte de la autorităţile locale. Dezvoltarea specifică a Bucureştiului, marcat de

marele incendiu de la 1847, face că un enorm patrimoniu cultural este îngropat în pământ. Să readucem, aşadar, la lumină, prin efortul autorităţilor publice, Bucureştiul subteran: îl putem pune în valoare în aşa fel încât să aducă bani la bugetul oraşului.

Bucureştiul Vechi are vocaţia de a deveni un puternic pol de atracţie pentru creatorii şi consumatorii de cultură, pentru tineri şi turişti. Bulevardul Elisabeta, cu sălile sale de teatru şi de cinematograful, are vocaţia unei artere culturale de referinţă. Primăria va trebui să se implice mult mai mult în organizarea festivalurilor care au loc în Bucureşti (cum ar fi, de exemplu, Festivalul Enescu şi Festivalul Naţional de Teatru). Muzeele din subordinea primăriei trebuie gestionate coerent şi eficient, iar magnifica pinacotecă a municipiului Bucureşti va trebui în sfârşit redată publicului.

Măsurile radicale, dictate de circumstanţe, pentru salvarea Bucureştiului Vechi nasc necesitatea unei politici nu mai puţin voluntariste pentru crearea unor cartiere de afaceri moderne şi bine deservite de infrastructura urbană de transport. Eventual în coordonarea preşedinţiei trebuie demarat un amplu proiect de amenajare a zonei metropolitane bucureştenă care să stabilească axele de dezvoltare durabilă pentru capitală şi localităţile limitrofe.

În privinţa traficului, este din ce în ce mai evident -lucru ştiut în alte ţări încă din anii 70-80- că nu lărgirea străzilor şi înmulţirea parcărilor constituie remediul unic şi absolut. Dimpotrivă, în absenţa unor politici alternative, ele nu fac decât să agraveze un rău ajuns în Bucureşti la cote maxime. Şi în acest domeniu este, aşadar, nevoie de o politică radicală, de o adevărată ruptură cu practicile de până acum. Va trebui investit masiv în transportul în comun, în piste pentru biciclişti suficient de largi şi de protejate, în amenajarea de zone pietonale. Faţă de alte mijloace de transport în comun, tramvaiul are dublul avantaj că nu poluează şi că şinele pot fi protejate în aşa fel încât alte vehicule să nu blocheze calea. În multe alte oraşe din Europa se constată această revenire la tramvai, iar noi va trebui să acţionăm cu toată hotărârea pentru extinderea şi ameliorarea reţelei de tramvaie în complementaritate cu reţeaua de metrou.

Politici urbane de dezvoltare durabilă

PDL se defineşte cu justificată mândrie ca „partid al primarilor”. Atât preşedintele Băsescu, cât şi prim-ministrul Boc au cumulat o vreme funcţia de primar de mare oraş şi cea de preşedinte al partidului. Democraţia municipală şi ancorarea politicului în local constituie o trăsătură fundamentală a filozofiei politice proprii PDL. Acest demers fundamental trebuie continuat în noile condiţii. Noţiunea de bază este cea de dezvoltare durabilă definită prin raportarea dezvoltării economice la mediu şi patrimoniu. Opoziţia dintre dezvoltare, pe de-o parte, mediu şi patrimoniu, de cealaltă parte, ţine de o gândire complet anacronică şi distrugătoare în consecinţele ei. Doar politicile ancorate în grija pentru calitatea vieţii sunt cu adevărat orientate spre viitor.

Protejarea mediului, amenajarea de parcuri, zone pietonale şi piste pentru biciclete, eliminarea urbanismului derogatoriu, curajul de a trece la exproprieri pentru utilitate publică în cazul unor flagrante încălcări ale legii, investiţiile în mijloacele de transport

în comun sunt principiile unei politici urbane sănătoase, în egală măsură valabile în capitală și în restul țării. Diferența e doar de grad și de urgență.

Un efort aparte trebuie depus pentru câștigarea alegerilor locale în mari orașe precum Iași, Constanța, Timișoara sau Pitești. În cazul Iașului e necesară scoaterea capitalei Moldovei din izolarea în care se află: construirea unei autostrăzi București-Iași, a uneia Iași-Târgu Mureș și a uneia Iași-Chișinău, modernizarea și mărirea aeroportului din Iași. Dincolo de declarații patriotice și unioniste, demararea autostrăzii Iași-Chișinău și racordarea celor două orașe moldovene la restul țării sunt cele mai eficiente măsuri de apropiere între România și Republica Moldova.

Al doilea obiectiv de etapă: alegerile parlamentare din 2012

Nu este rostul acestei moțiuni să detalieze un program de guvernare pentru 2012-2016. În schimb, e necesar să stabilim din timp tipul de politici pe care le dorim pentru viitorul României. Alegerea noastră este să investim în acele domenii, subfinanțate în prezent, care sunt orientate către viitor și purtătoare de viitor pentru țara noastră: cercetare, cultură, educație. Pentru favorizarea acestor domenii, pe lângă investițiile directe, e necesară și o nouă filozofie fiscală care să favorizeze atragerea de fonduri private. Pe scurt, România are nevoie de liberalism ca principiu orientativ al politicilor sale publice.

Investiția în viitor: cercetare, cultură, educație

Moțiunea „Privind spre viitor” nu își propune să fie în mod exclusiv moțiunea „intelectualilor”. Dar este normal ca acei membri PDL care provin, din punct de vedere profesional, din învățământ, cercetare și cultură, să atragă atenția asupra rolului acestor domenii în dezvoltarea durabilă a societății românești.

Cercetarea, inovarea și economia bazată pe cunoaștere

Este un adevăr general acceptat în zilele noastre că societățile cu economie performantă sunt totodată societățile care investesc în cercetare și sprijină inovația. România este una dintre marile victime ale „brain drain”-ului, iar acest lucru e în evidentă legătură cu sărăcia din societatea românească. Desigur, nu avem cum să finanțăm o instituție mamut de tip CNRS din Franța și nici programe de cercetare precum cele din universitățile bogate din Statele Unite. Dar putem implica jucătorii mai importanți din economie plecând, foarte simplu, de la criteriul cifrelor lor de afaceri. Industria producătoare de mașini, industria agro-alimentară, industria IT sunt parteneri majori ai unui asemenea demers. E firesc ca acei actori economici care au bani să finanțeze cercetarea să și poată participa la definirea ariilor de maxim interes din punct de vedere economic și social. În domeniul științelor umane același criteriu al relevanței sociale poate fi aplicat pentru axe de cercetare precum arheologia preventivă sau dezvoltarea durabilă a orașelor post-comuniste (integrând, într-un asemenea caz, cercetători din domenii variate: urbaniști, arhitecți, economiști, sociologi, psihologi etc.).

Din punctul de vedere al susținerii financiare pentru un asemenea demers e clar că, pe de-o parte, trebuie crescută ponderea cercetării în bugetul alocat universităților și institutelor de cercetare de către stat (1% din PIB), iar pe de-altă parte, e necesară o abordare foarte liberală în privința neimpozitării banilor investiți în cercetare și învățământ de către companiile private. Colaborarea statului (prin ANCS și UEFISCDI) cu companii mari (precum Dacia, Renault, Microsoft sau Oracle) va

asigura susținerea pentru inovare, pentru trecerea de la cercetare la aplicarea practică, profitabilă. Universitățile, la rândul lor, vor deprinde un mod de gândire pragmatic, orientat spre atragerea de fonduri, favorizând educația prin cercetare și cercetarea cu aplicabilitate economică și relevanță socială.

Cultură, patrimoniu și dezvoltare durabilă

Ministerul Culturii nu este singurul sprijinitor financiar al culturii. Creativitatea culturală, accesul la cultură și valorificarea patrimoniului au nevoie de politici convergente care să implice, pe lângă Guvern, autoritățile locale și mediul privat. Cu toate acestea, Ministerului Culturii trebuie să i se aloce, după depășirea crizei economice, un buget de aproximativ 0,5% din PIB care să-i permită, în sfârșit, să-și îndeplinească rolul. Derizoriul 0,12% din acest moment explică dezastrul în care ne afundăm. Prin încurajarea industriilor culturale (peste 5% din PIB) și valorificarea patrimoniului cultural se realizează investiții aducătoare de profit, pe lângă celelalte beneficii de ordin spiritual și cetățenesc.

Industriile culturale pot fi sprijinite direct, prin finanțare de la bugetul de stat, sau indirect, prin facilități fiscale și organizarea de evenimente specifice. E clar, bunăoară, că în contextul european industria filmului necesită implicarea statului. În ciuda marilor succese internaționale ale cineaștilor români, cinematografia a rămas mult subfinanțată, iar distribuția filmului e cvasi inexistentă în multe din localitățile țării.

În domeniul patrimoniului creșterea bugetară prevăzută vizează suplimentarea Planului Național de Restaurare și recrutarea de personal calificat atât în centrala ministerului (unde lucrează doar șase oameni pentru monumentele din întreaga țară), cât și în direcțiile județene de cultură (unde e necesară profesionalizarea cadrelor sub aspectul chestiunilor de patrimoniu). De asemenea, trebuie prevăzut un fond pentru exercitarea dreptului de preempțiune al statului asupra monumentelor istorice: în contextul retrocedărilor este o veritabilă urgență.

Prerogativele guvernului în materie de expropriere pentru utilitate publică trebuie extinse și asupra monumentelor de importanță locală (categorie B). În acest moment ele nu pot fi expropriate decât de autoritățile locale și nu se cunoaște încă nici un caz în care ele să fi aplicat legea patrimoniului care prevede clar obligația de expropriere în cazul distrugerii de monumente. Cele mai numeroase distrugerii de patrimoniu se înregistrează în rândul monumentelor de categorie B și al zonelor protejate. Direcțiile de cultură și comisiile zonale nu aplică o politică unitară de protecție a patrimoniului, având adesea tendința de a se comporta ca stat în stat. Trebuie, așadar, întărită autoritatea ministerului și asupra protecției monumentelor de categorie B și a zonelor protejate.

Cele mai cunoscute monumente din țară, adică cele de pe lista UNESCO și o parte din cele de categorie A, trebuie să beneficieze și de un sprijin al guvernului pentru punerea în valoare, autoritățile locale fiind adesea lipsite de resurse financiare suficiente. De exemplu, pe lângă Sighișoara și bisericile fortificate de pe lista UNESCO, e nevoie de o politică de revitalizare a întregului spațiu cultural săsesc, lipsit în ultimele decenii de suportul său etnic. Același lucru este valabil în legătură cu

patrimoniul cultural al celeilalte mari comunități plecate din România, anume cel evreiesc.

În sfârșit, spinoasa problemă a proiectului de la Roșia Montană depășește cadrul politicii de patrimoniu, caracterul colonial al contractului și riscurile majore de mediu fiind aspecte cel puțin la fel de importante. Sub aspect cultural, nu este acceptabilă distrugerea galeriilor miniere și a vestigiilor arheologice din ambele masive muntoase, Cârnic și Orlea. Toate considerentele, atât interesul economic al statului, cât și problemele de mediu și de patrimoniu, trebuie bine cântărite înaintea oricărei decizii. Parlamentul să se pronunțe și cetățenii să fie corect informați.

Sponsorizare, mecenat, filantropie: o nouă filozofie fiscală

Pe lângă alocarea de fonduri suplimentare de la bugetul de stat pentru domeniile orientate spre viitor și dezvoltarea durabilă, e nevoie de un cadru fiscal care să stimuleze atragerea de fonduri private. Desigur, există o lege a sponsorizării, dar ea este mult prea restrictivă și birocratică în abordare. Pe de-o parte, e necesar ca exonerarea de impozite pentru donații și sponsorizări în aceste domenii să fie radical liberală și mult mai generoasă, iar pe de-altă parte, formalitățile administrative trebuie să fie simplificate la maximum, pentru că în ultimă instanță sponsorul sau mecena e cel care dă și prestează astfel un serviciu în folosul colectivității.

E nevoie de o abordare de ansamblu a acestor domenii, scandalos subfinanțate de ani de zile, dar esențiale pentru progresul unei națiuni: industriile creative, artele spectacolului, muzeele și galeriile de expoziții, patrimoniul cultural, cercetarea și inovarea, educația și mai cu seamă universitățile. Desigur, cercetarea poate servi interesele anumitor companii, dar atâta vreme cât are ca efect inovarea în domeniul economic, există un beneficiu pentru întreaga colectivitate.

În alte două domenii se poate extrapola acest tip de abordare liberală: filantropia și sportul. Prin „filantropie” trebuie înțeleasă orice activitate vizând ajutorarea aproapelui: sănătatea, acompanierea celor vârstnici, sprijinul acordat persoanelor cu handicap, integrarea orfanilor etc. Este de datoria unui partid creștin-democrat să acorde o atenție cu totul aparte încurajării filantropiei. Iar acest lucru se poate face și prin facilități fiscale extinse și scutite de piedici birocratice. În privința sportului, există adesea o reticență legată de publicitatea legată de sponsorizare, dar marile întreceri sportive au un evident rol de agregator social și de vector al sentimentului patriotic.

Nevoia de liberalism și zestrea intelectuală a dreptei românești

Poziționările ideologice și afirmațiile privind identitatea doctrinară au fost lăsate în mod voit la urmă, dar nu pentru că ar fi lipsite de importanță. Moțiunile cu vocație majoritară abundă în asemenea, necesare, auto-definiri. Ne asumăm, firește, opțiunile identitare și programatice ale majorității partidului. Rostul unei mișcări deliberat minoritare este de a fi sarea-n bucate, drojdia care face să crească aluatul, fermentul

unei discuții despre viitor. Iar viitorul bate la ușă: e vorba de alegerile, locale și parlamentare, din 2012. De aceea ne-am concentrat asupra provocărilor legate de aceste consultări electorale, care se anunță foarte dificile pentru PDL: câștigarea sau recâștigarea Bucureștiului, a Iașului sau a altor orașe și victoria în alegerile legislative mizând pe un program modernizator și inovator. Dezvoltarea durabilă, inovația, integritatea sunt principiile care generează ideile concrete din această moțiune. Ele nu au culoare ideologică, dar unele din răspunsurile noastre pot fi etichetate drept „liberale”, „conservatoare” sau „creștin-democrate”.

Acestea sunt, într-adevăr, cele trei curente constitutive ale PDL și ale partidelor populare, de dreapta, din întreaga Europă. Fiecare din aceste curente se confruntă în realitatea românească cu piedici ce țin de mentalitate, de obiceiuri, de inerția birocratică. Liberalismul nu e de la sine înțeles într-o țară unde se așteaptă ca „statul să dea” și unde tot statul, prin birocrăție și exces de reglementare, împiedică pe mulți să pună mâna și să facă. Conservatorismul nu e nici el de la sine înțeles într-o țară lipsită de veritabilă continuitate instituțională, în care se distruge patrimoniul și mediul cu frenezie. De asemenea, nici creștin-democrația nu e de la sine înțeleasă într-o țară marcată de atâta egoism, în care numărul preocupant al avorturilor contrazice declarațiile de credincioșie. Pe scurt, a fi de dreapta în România înseamnă, ca în parabola lui Hercule, alegerea căii dificile, înseamnă asumarea unui rol revoluționar. Părinții fondatori ai Statelor Unite au fost calificați drept „revoluționari conservatori”. Iar PDL are dificila misiune de a duce la bun sfârșit o astfel de „revoluție conservatoare”.

Am adoptat cele două mari măsuri de inspirație liberală: cota unică de 16% și noul cod al muncii. E necesar să continuăm pe această cale prin diminuarea și simplificarea sistematică a taxelor și impozitelor. În vecinătatea noastră țări precum Georgia și Albania au adoptat măsuri radicale în acest sens și vin din urmă cu mare viteză. România nu trebuie să încetinească ritmul sau, mai rău, să se întoarcă din drum. În acest context liberalismul continuă să fie un principiu federator eficient al diferitelor sensibilități de dreapta. În plus, situația politică actuală e caracterizată de o foarte tranșantă polarizare între dreapta și stânga și de progresiva îndepărtare a PNL de liberalism. Ar fi o greșeală de strategie să abandonăm chiar acum referința la liberalism. Ar fi totodată o a doua dezamăgire pentru electoratul liberal: din două partide liberale n-ar mai rămâne nici unul, primul îndepărtându-se de liberalism și al doilea scoțându-l din siglă. Și, oricum, înnoirea unui partid începe cu înnoirea oamenilor, a ideilor, a practicilor interne. Este exact ce și-a propus prezenta moțiune: să așeze lucrurile în ordinea firească.